

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-54/23 – 1

Lieta C-54/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 3. februāris

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 10. janvāris

Prasītājs:

WY

Atbildētājas:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF [FEDERĀLĀS AUGSTĀKĀS TIESAS]

LĒMUMS

[..]

[..]:

2023. gada 10. janvāris

[..]

lietā

WY, [..] Diseldorfa,

prasītājs un kasācijas sūdzības iesniedzējs,

[..]

pret

1. *Laudamotion GmbH*, [...] Švehata [*Schwechat*] (Austrija),

atbildētāja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā,

2. *Ryanair DAC*, [...] Dublina (Īrija),

atbildētāja

[..]

Bundesgerichtshof X civillietu palāta pēc 2023. gada 10. janvāra tiesas sēdes [..]

nolēma:

Apturēt tiesvedību.

Pamatojoties uz LESD 267. pantu, uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu jautājumu par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 1. lpp.), interpretāciju:

- 1) Vai minētās regulas 5., 6. un 7. pantā paredzētās tiesības saņemt kompensāciju sakarā ar lidojuma kavēšanos par vismaz trim stundām principā ir izslēgtas, ja pasažieris ilgas kavēšanās riska dēļ izmanto viņa paša rezervētu aizstājošo lidojumu un tādējādi galamērķi sasniedz ar nokavējumu, kas mazāks par trim stundām, vai tomēr šādā situācijā tiesības saņemt kompensāciju pastāv vismaz tad, ja jau pirms vēlākā brīža, kad pasažierim ir jāierodas uz reģistrāciju, ir pieejama pietiekami pārlicinoša informācija par to, ka galamērķi ir iespējams sasniegt tikai ar vismaz trīs stundu nokavējumu?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu būtu jāatbild pēdējā izklāstītajā izpratnē: vai priekšnosacījums minētās regulas 5., 6. un 7. pantā paredzētajām tiesībām saņemt kompensāciju sakarā ar lidojuma kavēšanos par vismaz trim stundām minētajā situācijā ir tas, ka pasažieris laikus ierodas uz reģistrāciju atbilstoši minētās regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktam?

Pamatojums

- 1 I.Prasītājs vērš pret pirmo atbildētāju prasījumu par kompensācijas samaksu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu

2

Anonimizētā versija

kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Aviopasažieru tiesību regula”).

- 2 Prasītājs rezervēja pie otrās atbildētājas vietu lidojumā no Diseldorfas uz Palmu de Majorku un atpakaļ. Pirmā atbildētāja bija apkalpojošais gaisa pārvadātājs. Turpceļa lidojums bija paredzēts 2019. gada 31. oktobrī. Izlidošana aizkavējās par sešām stundām. Aizstājošu lidojumu ar agrāku izlidošanu atbildētājas prasītājam nepiedāvāja. Tā kā prasītājam galamērķī bija ielānota tikšanās, viņš pats rezervēja aizstājošu lidojumu un ieradās Palmā ar nokavējumu, kas bija mazāks par trim stundām.
- 3 Prasītājs apgalvoja, ka viņš laikus bija ieradies uz reģistrāciju un ka pirmā atbildētāja tur viņu bija informējusi par kavēšanos.
- 4 Prasītājs izvirzīja pret pirmo atbildētāju prasījumu par kompensācijas samaksu 250 EUR apmērā, kā arī advokāta pirmstiesas pakalpojumu izmaksu atlīdzināšanu, bet pret otro atbildētāju pa posmiem cēla prasību sniegt informāciju par neabsorbēto nodokļu apmēru un samaksāt no šīs informācijas izrietošo summu. *Amtsgericht* [pirmās instances tiesa] ar starpspriedumu piesprieda otrajai atbildētājai sniegt informāciju un noraidīja pret pirmo atbildētāju celto prasību.
- 5 Apelācijas sūdzību, ko prasītājs bija cēlis par prasības daļēju noraidīšanu, apelācijas instances tiesa noraidīja. Prasītājs ar apelācijas instances tiesas pieņemto kasācijas sūdzību uztur spēkā savu pirmajā instancē celto prasību pret pirmo atbildētāju. Pēdējā minētā iebilst pret šo kasācijas sūdzību.
- 6 II. Apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka pirmajai atbildētājai nav jāmaksā Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 7. panta 1. punktā paredzētā kompensācija, lai gan tā veiktā lidojuma ierašanās galamērķī aizkavējās par vairāk nekā trim stundām. Tas tā esot tāpēc, ka prasītājs netikapārvadāts ar šo lidojumu un galamērķi sasniedza ar mazāk nekā trīs stundu nokavējumu. Tas, ka prasītājs pats sev noorganizēja aizstājošo lidojumu, neesot nozīmīgi. Prasītājs arī neesot nonācis situācijā, kas būtu nelabvēlīgāka nekā tad, ja viņš būtu izmantojis pirmās atbildētājas veikto lidojumu. Ja tiktu izpildīti *BGB* [*Bürgerliches Gesetzbuch*, Vācijas civillikuma] 280. panta 1. punktā, 281. panta 1. un 3. punktā, kā arī 281. pantā minētie priekšnosacījumi, viņš varot prasīt viņa pašrezervētā aizstājošā pārvadājuma izmaksu atlīdzināšanu.
- 7 III. Nolēmums par kasācijas sūdzību ir atkarīgs no Aviopasažieru tiesību regulas 3. panta 2. punkta, 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 7. panta 1. punkta interpretācijas.
- 8 1. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru aviopasažierim ir tiesības saņemt Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā – kopsakarā ar tās 7. panta 1. punktu – paredzēto kompensāciju, ja viņš savu galamērķi sasniedz ar vismaz triju stundu zudumu (skat., piemēram, Tiesas spriedumu, 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon*, C-402/07 un C-432/07, [...] 61. un 69. punkts; spriedumu, 2012. gada 23. oktobris, *Nelson*, C-581/10 un

C-629/10, [...] 37. punkts un rīkojumu, 2020. gada 12. novembris, *KLM*, C-367/20, [...] 27. punkts).

- 9 2. No šāda skatpunkta raugoties, daudz kas liecina par to, ka kompensācija nav jāmaksā, ja aviopasažieris ilgas kavēšanās riska gadījumā izmanto viņa paša rezervētu aizstājošo reisu un tādējādi sasniedz galamērķi ar, mazāk nekā trīs stundu nokavējumu.
- 10 a) Saskaņā ar Tiesas judikatūru aviopasažierim, kurš prasa samaksāt kompensāciju par ilgu kavēšanos, principā nav jāpierāda – uzrādot iekāpšanas karti –, ka viņš bija ieradies uz minētā lidojuma reģistrāciju, ja vien nav pierādīts, ka šis pasažieris nav pārvadāts ar kavēto lidojumu (Tiesas rīkojums, 2019. gada 24. oktobris, *easyJet*, C-756/18, [...] 33. un 34. punkts).
- 11 Tam būtu jābalstās uz pieņēmumu, ka tiesības saņemt kompensāciju ilgas kavēšanās dēļ principā ir vienīgi pasažieriem, kuri ir izmantojuši attiecīgo lidojumu un kuri faktiski ir ieradušies galamērķī ar vismaz trīs stundu nokavējumu.
- 12 b) Šis pieņēmums atbilst pamatapsvērumiem, no kuriem Tiesa atvasina pienākumu maksāt kompensāciju ielidošanas ilgas kavēšanās gadījumā, kas regulā gan nav tieši formulēts.
- 13 [Eiropas Savienības] Tiesa šīs tiesiskās sekas citastarp pamato ar Savienības tiesībās nostiprināto vienlīdzīgas attieksmes principu, saskaņā ar kuru līdzīgas situācijas netiek risinātas atšķirīgi un atšķirīgas situācijas netiek risinātas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnojama. Tās ieskatā šajā ziņā izšķirošs ir apstāklis, ka attiecībā uz regulā paredzētajām tiesībām saņemt kompensāciju pasažieri lidojumos, kuri ierodas ar ilgu kavēšanos, un pasažieri, kuru lidojums ir atcelts, atrodas salīdzināmā situācijās, jo viņiem rodas līdzīgs kaitējums, proti, vismaz trīs stundu ilgs laika zudums salīdzinājumā ar viņu lidojumu sākotnējo plānu (Tiesas spriedumi, 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon*, C-402/07 un C-432/07, [...] 50. un nākamie punkti,; un 2012. gada 23. oktobris, *Nelson*, C-581/10 un C-629/10 [...]).
- 14 Tātad principā tas nozīmē, ka vienlīdzīga attieksme, ir piemērojama vienīgi tādiem faktiskajiem apstākļiem, kuros attiecīgais pasažieris savā galamērķī ir faktiski ieradies ar vismaz trīs stundu nokavējumu. No tā varētu izsecināt, ka, lai tiktu atzītas tiesības saņemt kompensāciju, nav pietiekami ar to, ka pasažierim šāda kavēšanās būtu bijusi jāpacieš hipotētiskas cēloņsakarības gadījumā.
- 15 c) Ņemot vērā šos sākotnējos apsvērumus, šķiet, ka tas vien, ka gaisa pārvadātājs nav izpildījis savu pienākumu piedāvāt aizstājošu lidojumu, ar kuru būtu bijis iespējams izvairīties no kavēšanās, neliek izdarīt citādu novērtējumu.
- 16 aa) Tomēr saskaņā ar Tiesas judikatūru to pasākumu vidū, kas gaisa pārvadātājam ir jāveic kavēšanās vai atcelšanas gadījumā, ir piedāvāt pasažierim maršruta maiņu ar tiešo vai savienoto reisu, kuru veic vai tas pats vai cits gaisa

- pārvadātājs un ar kuru galamērķis tiktu sasniegts agrāk nekā ar attiecīgā gaisa pārvadātāja nākamo reisu, ja vien ar šāda veida maršruta maiņu šim gaisa pārvadātājam rastos attiecīgajā brīdī tā uzņēmuma spējām neatbilstošas grūtības (Tiesas spriedums, 2020. gada 11. jūnijs, *LE/TAP*, C-74/19, [...], 61. punkts; *BGH* [*Bundesgerichtshof*, Federālās augstākās tiesas] spriedums, 2021. gada 6. aprīlis, XZR 11/20, [...] 41. punkts).
- 17 Šā pienākuma neizpilde pati par sevi vēl nerada tiesības uz Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 1. punktā paredzēto kompensāciju. Tās mērķis gan ir pēc iespējas izvairīties no atcelšanas vai kavēšanās. Tomēr saskaņā ar šo regulu tiesības saņemt kompensāciju rodas vienīgi tad, ja zaudētais laiks ir vismaz trīs stundas.
 - 18 bb) Tiesības saņemt kompensāciju šādās situācijās nedrīkstētu atvasināt no vienlīdzīgas attieksmes principa jau tādēļ, ka pienākuma nodrošināt pārreģistrāciju uz citu lidojumu neizpilde var arī radīt neērtības pasažieriem.
 - 19 Regulas 7. panta 1. punktā minētā kompensācija ir paredzēta nevis par jebkādam neērtībām, bet gan vienīgi situācijās, kad konstatējams vismaz trīs stundas ilg laika zudums. Šo regulējumu nevar, pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, attiecināt arī uz situācijām, kurās šāds laika zudums nav noticis.
 - 20 Atbilstoši tam Tiesa ir nospriedusi, ka, lai gan izmaiņas (pirmā) savienotā lidojuma rezervācijā, kas veido pārvadājumu, attiecīgajam pasažierim rada sarežģījumus, šādus sarežģījumus nevar uzskatīt par “nopietniem” šīs regulas izpratnē, ja šis pasažieris ar rezervēto otro lidojumu savā galamērķī ir nonācis ar mazāk nekā trīs stundu nokavējumu (Tiesas spriedums, 2020. gada 30. aprīlis, *Air Nostrum*, C-191/19, [...] 32. punkts).
 - 21 3. Tomēr atšķirīgs novērtējums varētu būt nepieciešams vismaz situācijās, kurās jau pirms tam, kad (vēlākais) pasažierim ir jāierodas uz reģistrāciju, ir pieejama pietiekami pārlicinoša informācija par to, ka galamērķi ir iespējams sasniegt vairs tikai ar vismaz trīs stundu nokavējumu.
 - 22 Saskaņā ar Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu lidojuma atcelšanas gadījumā tiesības saņemt kompensāciju rodas jau tad, ja pasažierim netiek piedāvāta maršruta maiņa, līdz ar ko laika zudums būtu mazāks par trim stundām.
 - 23 Ja šie priekšnosacījumi ir izpildīti, principā nav nozīmīgi, vai pasažieris plānoto ceļojumu veic faktiski un kad viņš ierodas galamērķī. Šajā situācijā pasažierim nav arī pienākuma laikus ierasties uz reģistrāciju. Katrā ziņā, tiklīdz ir noteikti zināms, ka lidojums ir atcelts, šādam pienākumam vairs nav jēgas.
 - 24 Kā šī palāta jau ir norādījusi citā lietā (*BGH* lēmums, 2022. gada 3. maijs, XZR 122/21, [Tiesā reģistrēts ar nr. C-474/22], 16. punkts), līdzīga situācija varētu izveidoties, ja pirms norādītā laika, kad (vēlākais) aviopasažierim jāierodas uz reģistrāciju, jau ir pieejama pietiekami pārlicinoša informācija par to, ka ar šo lidojumu galamērķi ir iespējams sasniegt vairs tikai ar nokavējumu, kas pārsniedz

trīs stundas. Šādā situācijā pienākums tik un tā laikus ierasties uz reģistrāciju varētu – tāpat kā atcelšanas gadījumā – būt bezjēdzīgs.

- 25 No tā varētu secināt, ka šādā situācijā, tāpat kā atcelšanas gadījumā, tiesības saņemt kompensāciju nav atkarīgas no tā, vai aviopasažieris ieplānoto ceļojumu ir faktiski izmantojis un kad viņš ir ieradies galamērķī.
- 26 4. Šajā lietā prasītāja kasācijas sūdzība būtu nepamatota, ja tiesības saņemt kompensāciju vispār ir izslēgtas, tādēļ ka aviopasažieris galamērķi ir sasniedzis ar nokavējumu, kas mazāks par trim stundām.
- 27 5. Turpretī, ja runa par šādām tiesībām varētu būt tad, ja jau pirms brīža, kad (vēlākais) aviopasažierim ir jārodas uz reģistrāciju, ir pieejama pietiekami pārlicinoša informācija par ilgu kavēšanos, rodas jautājums, vai šādā situācijā tiesību saņemt kompensāciju priekšnosacījums ir tas, ka aviopasažieris tomēr laikus ierodas uz reģistrāciju, lai dotu gaisa pārvadātājam iespēju pārrēzervēt lidojumu.
- 28 Šo jautājumu iesniedzējtiesas palāta Tiesai jau ir uzdevusi citā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto pieņēmumu, tas ir nozīmīgs arī lēmuma pieņemšanai šajā lietā.
- 29 Tiesas iepriekšējās instancēs vēl nav konstatējušas, vai prasītājs, kā tiek apgalvots, uz reģistrāciju ieradās laikus. Ja tas nav tiesību saņemt kompensāciju priekšnosacījums, palāta var pieņemt galīgo nolēmumu šajā lietā. Pretējā gadījumā lieta būtu jānodod atpakaļ apelācijas instances tiesai faktisko apstākļu precizēšanai.

[..]